

Oslavy Nového roka na Ďalekom východe

Obyvatelia Ďalekého východu sa rozlúčili so starým a privítali nový lunárny rok, tentoraz v znamení hada. Oslavy sú spojené s hromadným cestovaním. Podľa britskej BBC ide o najmasovejšiu ľudskú migráciu na zemeguli. Len v Číne sa vydalo za blízkymi za jediný deň až dvesto miliónov ľudí.

Takto to vyzeralo v noci nadnes v Pekingu. Úrady predtým vyzvali obyvateľov, aby šetrili pyrotechnikou pre vysoký stupeň znečistenia vzduchu v meste. Čínsku novoročnú šou si prirodzene nenechali mnohí ujsť.

Obyvateľka Pekingu: „Dúfam, že sa v Pekingu zlepši ovzdušie, pretože sa nám niekedy ťažšie dýcha. Vláda sa snaží situáciu zlepšiť. Ak by sa pridali viacerí spoluobčania, mohlo by sa niečo zmeniť.“

Radovan Kondrlík, redaktor: „Pri tejto príležitosti pozvali do Číny slávnú kanadskú speváčku Celine Dion. Na nespočetných rodinných posedeniach nesmeli chýbať tradičné jedlá, ktoré majú ľudom okrem šťastia priňaesť dlhý život.“

Obyvateľ Pekingu: „Knedle, polievka s ryžou - to všetok ma ochrániť rodinu po celý rok od nešťastia. Preto chcú byť milióny z nás s najbližšími. Využili každú príležitosť, aby sa mohli dostať k rodine, často aj v dosť vzdialených provinciách. To je rodinná láska, nič to nenahradí.“

Radovan Kondrlík, redaktor: „Podobne vyzerali oslavy i v iných ázijských krajinách, napríklad vo Vietname, či Filipínach. Nový lunárny rok pozdravil aj pápež Benedikt XVI.“

Pápež Benedikt XVI.: „Nech prevláda na Ďalekom východe mier, pokoj a vďaka nebesiam za univerzálne hodnoty, akými sú rodina, spoločnosť a národ. Nech majú oslavujúci ľudia šťastný a zabezpečený život.“

Radovan Kondrlík, redaktor: „Znamenie hada je v čínskej mytológii veľmi nejednoznačné. Ľudia v ňom narodení sú na jednej strane chytrí, pekní, či okúzľujúci, na druhej strane sú neraz záhadní, pyšní, alebo krutí. Rok hada potrvá do tridsiateho januára 2014, potom ho vystrieda kôň.“

STV 1, 10/02/2013

Sadol si, že nám musí niečo povedať

Kardinál Tomko bol pri rezignácii Svätého Otca:

Jediným Slovákom, ktorý počul oznámenie rezignácie Benedikta XVI. na vlastné uši, bol kardinál Jozef Tomko. Rozhodnutie sa z jeho úst dozvedel asi o pol dvanástej.

Kardinál Tomko bol totiž na zasadnutí konzistória, na ktorom pápež oznámil svoje rozhodnutie. Podľa neho išlo o slávnostnú schôdzku, na ktorej bolo veľa kardinálov, aby rozhodli o súhlase so svätorečením v troch kauzách. „Na konci, keď sme si mysleli, že už nebude žiadna otázka, Svätý Otec si sadol s tým, že nám má čo povedať. Prečítal po latinsky svoje vyhlásenie. Začal to s tým, že vyhlásenie dáva po úvahe. Povedal to celkom jasným hlasom. Vidno, že jeho rozhodnutie je pevné. Ako ho poznám, je to definitívne rozhodnutie,“ vyhlásil slovenský kardinál. Násled-

ne sa kardinál dekan Angelo Sodano prihlásil o slovo a v krátkom prejave poďakoval Svätému Otcovi za celú službu. „Vyjadril mu naše prekvapenie, ale aj istotu, že cirkev je v božích rukách,“ opísal situáciu Tomko. Podľa neho príčiny odstúpenia Benedikta XVI. treba hľadať v tom, že Svätý Otec je človek, ktorý svoje povinnosti berie stopercentne. „Sily sú slabšie, ale nevidno príčiny. Pamätám si na Jána Pavla II., on bol posledné mesiace oveľa slabší ako Benedikt XVI. Poznám ho (Benedikta XVI.) dosť dlho, od roku 1969 a neskôr v Ríme, 1981. Je to človek, ktorý svoje povinnosti berie stopercentne, tam treba možno hľadať koreň jeho rozhodnutia, ale to sú len hádanky, prečo to tak radikálne riešil. To sú moje dojmy a osobné vysvetlenia,“ povedal kardinál na zápisnici Tlačovej kancelárie KBS.

(pol), Nový Čas 12/02/2013

Maltézski rytieri oslavujú

Rád maltézskych rytierov dnes oslavuje deväťsté výročie svojho založenia. Narodeninová ceremónia sa konala na Námestí svätého Petra v Ríme. Omšu odslúžil samotný pápež. Rád patrí do štruktúr katolíckej cirkvi a venuje sa charitatívnej činnosti po celom svete. **Markíza, 09/02/2013**

Slováci už nevolia

O právo voliť prišli, no teoreticky niektorého z našich kardinálov môžu zvoliť za pápeža.

Slovenskí kardináli sa už na voľbe pápeža nezúčastnia, ale môžu byť zaňho zvolení. Máme dvoch kardinálov. Ján Chryzostom Korec má 89 rokov a Jozef Tomko 88 rokov. Kardináli môžu voliť len do 80. roku svojho života. „Môžu byť zvolení, ale voliť nemôžu,“ hovorí cirkevný právnik Róbert Brtko. Ich zvolenie však považuje skôr za teoretickú možnosť. Rovnako teoreticky môže byť pápežom každý pokrstený muž. „Lenže prakticky začínajú kardináli vyberať spomedzi seba, keď nenájdu, pozrú na biskupov.“ Brtko dodáva, že pápežom sa môžu stať aj rehoľníci. V minulosti sa nimi stali napríklad benediktíni, ktorí neboli ani biskupmi. **(jkr), SME 12/02/2013**

Pápežov môže obmedziť vek

Pri arcibiskupoch je to bežný postup. Po dosiahnutí veku 75 rokov odchádzajú do dôchodku, ak pápež nerozhodne inak. Podobný limit teraz niektorí navrhujú pre budúcich pápežov, teda rímskych biskupov. Chceli by tiež, aby zvolení pápeži boli mladší. Špekulácie odštartoval pápež Benedikt XVI., ktorý koncom februára odstúpi z funkcie. Podľa tradície býval pápežský úrad doživotnou funkciou. Hoci príkaz dožiť ako pápež katolícka cirkev nemá, kresla sa pontifik nevdzda už zhruba šesťsto rokov. **(tp), SME 15/02/2013**

Pápež Benedikt XVI. pre vysoký vek odstúpi

Pápež Benedikt XVI. včera neočakávane oznámil, že 28. februára odstúpi zo svojho postu. Rozhodnutie zdôvodnil vysokým vekom, ktorý mu podľa jeho slov neumožňuje pokračovať v plnení pápežských povinností. Osemdesiatpäťročný Benedikt XVI. je prvou hlavou katolíckej cirkvi za posledných takmer 600 rokov, ktorá sa k takémuto kroku odhodlala. Doteraz posledným bol Celestín V., ktorý abdikoval 13. decembra 1294. „Po tom, ako som si opakovanne spýtal svedomie pred Bohom, som nadobudol istotu, že moje sily už vzhľadom na pokročilý vek viac nevyhovujú vykonávaniu Petrovho úradu,“ povedal Benedikt XVI. v rámci príhovoru na včerajšom zasadnutí zboru kardinálov vo Vatikáne. Benedikt v ňom poukázal na potrebu „sily ducha i tela“, ktorá sa v jeho prípade v posledných mesiacoch zhoršila do takej miery, že musel „uznať svoju neschopnosť plnohodnotne vykonávať zverený úrad“. „Z tohto dôvodu a plne si uvedomujúc závažnosť tohto činu úplne slobodne vyhlasujem, že sa zriekam úradu rímskeho biskupa, následníka Svätého Petra, ktoré mi boli zverené kardinálmi 19. apríla 2005, a to takým spôsobom, že od 20. hodiny 28. februára 2013 bude Rímska stolica, stolica Svätého Petra, neobsadená, a tí, ktorí na to majú oprávnenie, budú musieť zvolať konkláve, aby zvolilo nového najvyššieho pontifá,“ povedal odstupujúci pápež. Konkláve, uzavreté zhromaždenie kardinálov oprávnených zvoliť nového pápeža, by malo zasadiť do konca marca. Benedikt XVI. v apríli 2005 nahradil svojho zosnulého predchodcu Jána Pavla II. Podľa predsedu Konferencie biskupov Slovenska Stanislava Zvolenského ide o prekvapivé rozhodnutie. Ako však tlmočil slová Zvolenského hovorca KBS Jozef Kováčik, je to plne v súlade s právomocami Svätého Otca. **Šport 12/02/2013**

[www: tkkbs.sk](http://www.tkkbs.sk)

Peniaze na ústav v Ríme by mohli dať školy alebo akadémia

Ministerstvo školstva bude musieť nájsť peniaze navyše na zriadenie nového historického ústavu v Ríme. Ráta s tým návrh na zriadenie Slovenského historického ústavu v Ríme, ktorý už v parlamente prešiel prvým čítaním. Ministerstvo tvrdí, že peniaze naň bude treba hľadať inde. K myšlienke ústavu v Ríme sa po necelých troch rokoch vrátili dvaja poslanci Smeru Anton Martvoň a Otto Brixi spolu s Jozefom Mikloškom z KDH. „Vo vatikánskych, rímskych, rehoľných či mestských archívoch je mnoho cenných dokumentov týkajúcich sa Slovenska. Istia tam napríklad všetky správy nuncií, a preto tam zástupcovia iných krajín priamo pri prameni sledujú tieto informácie,“ hovorí Mikloško s tým, že o vznik tejto inštitúcie sa snaží už dlhodobo. „Bolo by dobré, ak by sme sa ako krajina európskeho významu začlenili do elitnej spoločnosti, ktorá tu už je. Druhým rozmerom je, že Slovensko by malo poznať históriu súvisiacu s ním,“ pridáva sa Brixi. Historička Katarína Zavačková, ktorá sa venuje dejinám štátu, ale aj cirkvi a náboženstvu, je k novému ústavu kritická. „Je to odčerpávanie peňazí, ktoré sú potrebné na vedu u nás,“ reaguje. Podľa nej od ústavu netreba mať veľké očakávania, keďže materiály v miestnych archívoch sú prísne strážené a selektované. „Áno, do Ríma sa chodí od roku 1990, treba na to mať vypracovaný a odsúhlasený projekt. Chodiť do Ríma nieje nič výnimočné a fungovalo to aj doteraz, ale nič zásadné nik neobjavil. Teraz čakajú, že objavia, kto je kde pochovaný, a to, že Svätoplukovi dal korunu pápež?“ pýta sa historička. Historik Dušan Kováč dodáva, že dlhodobé fungovanie inštitúcie bude náročné. „Každý historický ústav, ktorý má za cieľ niečo skúmať, môže mať pozitívny prínos. Nevieť presne, aké bude mať ústav stanov a čím sa bude konkrétne zaoberať, ale v princípe táto myšlienka nie je zlá, pretože v Ríme je veľa prameňov, ktoré niečo hovoria k slovenským dejinám. Samozrejme, všetko závisí od toho, ako bude ústav dotovaný a či bude môcť plniť svoje poslanie, pretože je ľahké niečo založiť, iné je udržať to,“ mieni. Podľa návrhu by ústav mal byť napojený na rozpočet ministerstva školstva. Aj keď to sa k vzniku inštitúcie prikláňa, financovať ju nechce.

„Ministerstvo školstva odporúča vláde vysloviť súhlas so základnou myšlienkou návrhu poslancov, ale zároveň odporúča zvážiť voľbu inej formy jeho inštitucionálneho zabezpečenia a fungovania,“ napísal rezort v predkladacej správe. Hovorca ministerstva Michal Kaliňák dodal, že preto odporúči iné formy financovania. „Jednou z možností, o ktorej sa bude v rámci pripomienkovania diskutovať, je aj možnosť zriadiť Slovenský historický ústav ako pracovisko niektorej verejnej vysokej školy alebo Slovenskej akadémie vied.“ Ročný rozpočet ústavu by mal byť podľa odhadov 78-tisíc eur, v najbližších rokoch sa ráta s jeho každoročným navyšovaním o päť percent. Ktorá vysoká škola by si na seba bola ochotná zobrať túto záťaž, nie je jasné. V expertnej pracovnej skupine zaoberajúcej sa návrhom majú zastúpenie Katolícka univerzita v Ružomberku a Trnavská univerzita v Trnave. Okrem nich v nej má slovo aj Historický ústav SAV a rezorty diplomacie, financií a kultúry. Mikloško tvrdí, že v rozpočte rezortu školstva ide o zanedbateľnú sumu, s ktorou v budúcnosti pomôže pri prijímaní rozpočtu ministerstvo financií. Podobne aj Brixi vraví, že nájsť financie nebude až taký problém. „Ak by to bolo pracovisko vysokej školy, malo by možnosť čerpať rôzne granty a fondy, ktoré by sa mohli využívať na ďalšiu vedeckú a akademickú činnosť. Budeme to však ešte konzultovať, či už so SAV alebo aj s rezortom školstva, ale určite prijímeme takú formu, ktorá zabezpečí nielen zriadenie ústavu, ale aj jeho ďalší akademický a odborný rast,“ tvrdí Brixi. Ak návrh prejde aj v druhom čítaní, ústav, ktorý má sídliť v Bratislave a výskumné pracovisko má mať v Ríme, by mohol vzniknúť už od budúceho roka. Za posledné roky pritom nejde o prvý pokus o založenie takéhoto pracoviska. Jeho vznik zákonodarcovia v marci 2010 už odobrili, realizáciu napokon stopol prezident Ivan Gašparovič. Podľa Mikloška teraz podobný scenár nehrozí. Gašparovič vtedy právnej úprave vyčítal formálne nedostatky.

Vo vatikánskych, rímskych, rehoľných či mestských archívoch je mnoho cenných dokumentov týkajúcich sa Slovenska. Jozef Mikloško KDH

Peter Kováč, Pravda 11/02/2013

Kultúrne dedičstvo strácalo aj Slovensko

O pamiatky prichádzalo v minulosti aj Slovensko. Hoci si tento rok pripomínáme okrúhle 160. výročie inštitucionalizovanej ochrany pamiatok na našom území (viedenská c.k. centrálna komisia zriadená v roku 1850 začala svoju činnosť na slovenskom území v roku 1853), politické turbulencie v 19., ale najmä 20. storočí si vypýtali svoju daň. Načrime však najskôr hlbšie do histórie. Aj pred oficiálnym pôsobením pamiatkarov jestvovali na Slovensku ľudia, ktorí chránili kultúrne dedičstvo. „Už koncom 18. storočia, v duchu osvietených myšlienok, na našom území pôsobili rôzni zberatelia a amatérski archeológovia. Nedarilo sa im síce zhromažďovať pamiatky tak ako kráľovským dynastiám, ale povedzme vo Voderadoch, v Betliari či v Topoľčiankach po nich zostali pekné zbierky,“ hovorí expert na staré európske a maďarské umenie Július Barczy. Pri ochrane cirkevných pamiatok môžeme ísť ešte oveľa hlbšie do histórie. Ale zároveň aj pri stope po ich likvidácii. „Obrazoborectvo je známe už z 8. storočia. U nás sú dobre zdokumentované napríklad prípady z 15. storočia. Už v predhusitskom období sa cirkevným pamiatkam vyčítala prílišná pompéznosť. Následne aj na našom území husiti ničili celé kláštory,“ vyjadril sa riaditeľ zbierky starého umenia Slovenskej národnej galérie Dušan Buran. Kým v Čechách padla husitom za obeť veľká časť gotických pamiatok, u nás kultúrne dedičstvo z tohto obdobia relatívne dobre prekonalo aj turecké nájazdy, ktoré napáchali o poznanie väčšie škody vo vtedajšom dolnom Uhorsku. „Pre niektorých kunsthistorikov je to argument, prečo sa u nás zachovalo viac gotického umenia ako v Maďarsku. Nie je to, samozrejme, jediný dôvod. Počas sporadických tureckých nájazdov u nás dochádzalo skôr k ničeniu z vojenských ako ideologických príčin,“ dodal Buran. Ďalšiu ranu slovenskému kultúrnemu dedičstvu zasadila reformácia. Pri preberaní katolíckych kostolov evanjelikmi sa pamiatky síce zväčša priamo neničili, ale často znehodnocovali. „V bohat-

ších dedinách v dôsledku stavebných úprav kostolov vzácné fresky úplne zničili, v tých chudobnejších iba zatreli bielym vápnom. Čo bol vlastne ten lepší prípad, keďže od 19. storočia sa mnohé z nich podarilo objaviť a zreštaurovať,“ opisoval ďalšiu vlnu ničenia pamiatok Ď Barczy, ktorý pôsobí v aukčnej spoločnosti SOGA. V posledných rokoch a desaťročiach monarchie zase Slovensko prišlo o viaceré pamiatky tým, že prešli do múzeí a galérií v Budapešti, kde ich vystavovali alebo reštaurovali. Netreba za tým však hľadať sprisahanie, vo väčšine prípadov išlo jednoducho o záchranu a presun drahocenností do vtedajšieho hlavného mesta. Po vzniku Československa však zostali v Maďarsku. Počas najväčšieho vojenského konfliktu v dejinách ľudstva nebol zaznamenaný výrazný záujem Nemcov ani Sovietov o huteľné pamiatky zo Slovenska, mieni Barczy. Najväčšie kultúrne barbarstvo 20. storočia však prišlo v povojnových rokoch. „Išlo napríklad o jednoznačne ideologicky motivovanú Akciu K, počas ktorej komunisti vysídliť a zabrali kláštory, z ktorých mnohé sa následne zničili,“ hovorí Buran. Barczy dodáva, že v povojnových rokoch bolo tiež nenávratne zničených približne päťsto interiérov v šľachtických sídlach či rezidenciách cirkevných hodnostárov. Niektoré zničili už sovietske osloboditeľské vojská bezprostredne po vojne. „Ako príklad môžem uviesť kaštieľ vo Voderadoch, v ktorom bola vojenská posádka Červenej armády od oslobodenia do 1. decembra 1945. Za ten krátky čas podľa zápisu v archíve zlikvidovali celé zariadenie i park. Napríklad z archívu sa zachovalo len to, čo bolo v plechových škatuliach. Po roku 1948 sa zase pamiatky ničili neodbornými zásahmi. Kaštiele sa menili na úrady, internáty... Ničili sa pritom klenby, rušili priečky, premurovali okná. Ich umelecko-historická hodnota sa tým poprela, zničila,“ vysvetľuje Barczy. Buran spomína ako v Spišskej Kapitule traktorom s lyžicou na vlečky hádzali staré rukopisy a knihy. Ničenie cirkevných pamiatok komunistov nepre-

šlo ani počas politického odmäku v 60. rokoch. Pri stavbe Mosta SNP napríklad do konca roku 1969 zničili neologickú synagógu. „Nebola to síce historická stavba, postavili ju v druhej polovici 19. storočia, no bola zaujímavá polohou pri najväčšom katolíckom kostole. Jej búranie však už nemalo len ideologický, ale aj ekonomický základ - most bol potrebný,“ povedal Buran. Ničenie umeleckých diel priniesol aj posledný prevrat v roku 1989. Hoci ani jednému z expertov nie je ľúto, že z centrálnych námestí zmizli sochy Gottwalda a Lenina, ocenili by, ak by sa podobne ako v susednom Maďarsku kdesi spolu vystavili. Dokumentujú totiž istú etapu našej histórie. Po novembri sú Slováci svedkami aj búrania pamiatok (najmä technických) pre nové developerské projekty. Pri ich záchrane sú aktivisti takmer rovnako (ne)úspešní, ako pri pokusoch za minulého režimu.

(MČ), Pravda 09/02/2013

Tomáš Halík o kauze Bezák

Cirkev musí vnímať, že spoločnosť sa mení, inak hrozí, že sa sama zmení na zatrpknutú sektu. V rozhovore pre TA3 to povedal český kňaz a teológ Tomáš Halík, ktorý sa otvorene stavia na stranu odvolaného Róberta Bezáka. Cirkev by sa podľa neho mala prispôbiť modernému svetu.“

Tomáš Halík, kňaz, teológ, profesor UK v Prahe: „Například Róbert Bezák, že sa mu podarilo vlastne osloviť túto generáciu. To, že dnes je stále prítomný práve na tých sociálnych sieťach, tak sa ukázalo, že dnes on má vlastne ďaleko širšiu kazateľňu, významnejšiu kazateľňu než ktorýkoľvek iný biskup. Akosi cirkev sa musí na tento svet pripraviť. No a mne sa zdá, že nie všetci v tom klére, ako to mám povedať taktó zdržanlivo, sú na toto pripravení. A myslia si, že proste Slovensko tento trend minie. A to je, myslím, veľká chyba.“

TA3, 09/02/201

Smer našiel kandidáta v ÚPN

Vládna strana verí, že jej kandidát Ondrej Krajňák bude tentoraz zvolený

Dušan Čaplovič svojho kandidáta nepresadil, Krajňák môže vyhovovať vďaka otcovi.

Novým kandidátom Smeru na predsedu Správnej rady Ústavu pamäti národa (ÚPN) je Ondrej Krajňák (51). Oficiálne ho včera navrhli, zvolený má byť na budúci týždeň. „Diskusia bola pestrá, ale nakoniec konštatujeme zhodu,“ opisuje situáciu v Smere podpredsa poslaneckého klubu Miroslav Číž. Poslanci sa na kandidátovi nevedeli dlho dohodnúť. Hlavne kvôli obdivovateľom slovenského štátu v klube. Minister školstva Dušan Čaplovič chcel presadiť k totalitnému fašistickému režimu kritického Jána Hlavinku, no nakoniec ustúpil. „Je zamestnancom ústavu od roku 2004. Má za sebou dokumentárne filmy Prežili sme gulag, Sviečková manifestácia,“ predstavuje Číž ich kandidáta. Na názory na slovenský štát či sochu Svätopluka, pre ktoré stiahli minulý týždeň na poslednú chvíľu Juraja Kalinu, sa ho nepýtali.

Môže byť mierny

Krajňák včera nezdvíhal telefón a nereagoval na SMS správu. „Je to dobrý kandidát,“ hovorí Patrik Dubovský, prepustený z ÚPN Ivanom Petranským, ktorý skončil na čele ústavu vo februári. „Prajem mu, aby našiel odvahu spraviť poriadok hlavne v personálnych otázkach.“ Dubovský si nie je istý, či to Krajňák s jeho dobráčkou povahou dokáže. Zmeny neočakáva ani ďalší zamestnanec ústavu, ktorý si neželá byť menovaný. Krajňák podľa Dubovského pochádza z katolíckej rodiny, ktorá názor neskrývala ani pred rokom 1989. Informácia o jeho otcovi Jozefovi Krajňákovi sa nachádza aj na stránke ÚPN. Dostal pol roka za to, že v roku 1956 na pohrebe biskupa Vojtaššáka prehovoril na obranu cirkvi a kritizoval, ako komunisti ničia cirkev. Vojtaššáka poznal osobne. Biskup za slovenského štátu podporoval Hlinkovu Slovenskú ľudovú stranu a mal aj protizidovské vyjadrenia. Krajňák obdivovateľom slovenského štátu nie je, hovorí Dubovský. „Je to presvedčený antikomunista.“

Bránil Petranského

Krajňák sa zastal Petranského, za ktorého éry ústav vydával k slovenskému štátu zhovievavé publikácie. „Na ÚPN sú vyvíjané silné politické

tlaky a vždy aj boli. Inštitút vlastní mnoho dokumentov po bývalej Štátnej bezpečnosti. Tieto dokumenty boli vždy dobrým materiálom a formou na vydieranie iných ľudí. Stačí si spomenúť, ako Vladimír Mečiar po novembri '89 z ničoho nič odvolával ministrov. Každá garnitúra má tendenciu „skrotiť“ ÚPN,“ povedal v roku 2011 pre portál webjournal. Odolávať politickým tlakom sa podľa neho darilo Jánovi Langošovi, ale aj Petranskému. Ako príklad uviedol, že ústav poskytol médiám informácie o preverovaní krádeží Jána Slotu, ktoré vraj spáchal za komunizmu. „Začal sa ihneď vyvíjať tlak, aby sa ÚPN zrušilo, aby odvolali Petranského. Nakoniec obstál a SNS od neho odtiahla ruky,“ povedal Krajňák. Dubovský zároveň hovorí aj to, že Krajňák sa pred Petranským zastal dlhoročných zamestnancov, ktorých nedávno prepustil, a už ich aj pozval pracovať naspäť.

Chcel ho Machala?

Za Krajňáka podľa TASR loboval u poslancov aj bývalý poradca premiéra Fica a agent Štátnej bezpečnosti Drahoslav Machala, ktorý na pošte zaútočil na spisovateľa Tomáša Janovica. Číž počul, že SMS od Machalu existovala, ale skôr proti inému kandidátovi ako za Krajňáka. „Ale mňa toto esemeskou nikto nepočul.“ KDH, SDKÚ a Most-Híd navrhujú do ÚPN Mariána Gulu. SaS ani OĽaNO nikoho. Monika Tódová, **ISME 09/02/2013**

Fakty - Koho už strany navrhli

- Juraj Kalina – svojho kandidáta Smer stiahol ešte pred hlasovaním,
- František Mikloško – ako kandidát opozície nedostal ani pri treťom hlasovaní dostatok hlasov,
- Ondrej Krajňák – nový kandidát Smeru,
- Marián Gula – kandidát KDH, SDKÚ a Mosta-Híd už neúspešne kandidoval do správnej rady.

Nitra sa pripravuje na oslavy príchodu Cyrila a Metoda na Veľkú Moravu

Nitra sa pripravuje na celoslovenské oslavy 1150. výročia príchodu svätých Cyrila a Metoda na naše územie. Okrem kultúrnych podujatí mesto investuje aj do skrášlenia predovšetkým historického centra.

Cyriometodský rok začal júlovou celonárodnou púťou v Nitre. Mesto pod Zoborom, ktoré patrí k najstarším slovenským mestám, sa stane centrom osláv aj počas tohtoročných troch júlových dní.

Jozef Dvonč, primátor Nitry: „Tie hlavné oslavy by mali prebiehať na Svätoplukovom námestí, popoludní by sa presunuli aktivity na Nitriansky hrad, tak to bolo aj vlani, s otvorením diecézneho múzea, katedrály, expozície v kazemate, v Azulovej veži a deň otvorených dverí na biskupskom úrade. V podhradí by bol historický festival Pribinova Nitrava, v amfiteátri by mohlo byť veľkopravné divadelné predstavenie.“

Redaktorka: „Nebudú chýbať koncerty vážnej hudby, výstavy, pouličné vystúpenia, či jarmok. Duchovný rozmer cyriometodského roka podčiarknu cirkevné podujatia a predovšetkým veľké ľudové misie v marci.“

Páter Ján Kušník, Misijný dom v Nitre: „Tie ľudové misie sa budú konať vo všetkých šiestich farnostiach, plus kostol piaristi v dňoch od 4. do 17. marca.“

Redaktorka: „Výročie svojho založenia bude mať aj vyše 70 okolitých obcí.“

Daniel Balko, predseda Regionálneho združenia Váh Dunaj Ipeľ: „My by sme chceli sa orientovať na 750. výročie Zoborskej listiny, ktorá bola v roku 1113, urobiť možno nejaký spoločný sprievod všetkých obcí v meste s insígniami, aby si aj obyvatelia uvedomili naozaj, čo všetko z tohto obdobia bola.“

Redaktorka: „Samospráva chce investovať aj do skrášlenia mesta. Najviac financií pôjde do historického centra.“

Jozef Dvonč, primátor Nitry: „Pripravuje sa rekonštrukcia ulíc a chodníkov v podhradí, rekonštrukcia Župného námestia, parčík za poštou, kde by mali byť aj verejné WC, mestský mobiliár, prístrešky autobusové. Chceme, aby opätovne chodil po Nitre vláčik od 1. mája, aby sme to mali do toho leta zvládnuť.“

Jolana Čuláková

Rádio Regina, 08/02/2013

Slováci spomínali najmä na Jána Pavla II.

Predchodca odchádzajúceho pápeža bol Slovensku bližší

Počas pontifikátu Benedikta XVI. sa na Slovensku zmenili diecézy a skončiť musel Róbert Bezák. Odborníci hovoria, že ani jedno pápež výrazne neovplyvnil.

Benedikt XVI. bol aj po niekoľkých rokoch na pápežskom stolci u nás skôr v tieni Jána Pavla II., zhodujú sa odborníci na cirkevné právo a dianie v cirkvi. Poliak Karol Wojtyła bol na Slovensku počas svojho dlhšieho pontifikátu trikrát, prvý raz už krátko po revolúcii. Nemeč Joseph Ratzinger neprišiel ani raz. Viackrát ho na Slovensko pozývali napríklad aj na tohtoročné oslavy 1150. výročia príchodu vierozvestcov Cyrila a Metoda na naše územie. Benedikt XVI. nikdy návštevu nepotvrdil a pred pár dňami sa objavila informácia, že nepríde. Pozvali ho prezident Ivan Gašparovič, Konferencia biskupov Slovenska a minister zahraničných vecí Miroslav Lajčák. „Je možné, že dôvodom nepotvrdenia návštevy na Slovensku bolo zvažovanie rezignácie,“ hovorí františkán a bývalý exorcista trnavskej arcidiecézy páter Leopold Jablonský.

Spolu proti totalite

„K pápežovi Jánovi Pavlovi II. mali Slováci bližšie, lebo bol Slovan,“ hovorí cirkevný právnik Tomáš Majerčák. Súhlasí s ním aj Jablonský. „Ludovému kresťanstvu bol bližší Ján Pavol II.,“ vraví rehoľník s tým, že jeho filozofia života bola bližšia srdcu Slovanov. Wojtyła mal oproti Ratzingerovi podľa neho výhodu aj v tom, že mal „osobnú skúsenosť so slovenskou cirkvou počas totality“. Zároveň však páter hovorí, že „Slováci na Jána Pavla II. skôr s úžasom pozerali, než by skutočne reflektovali jeho myšlienky“. Obraz Benedikta XVI. v očiach mnohých Slovákov utrpel odvolaním arcibiskupa Róberta Bezáka. „Tu sa ho musím zastáť. Nemyslím si, že to bola jeho iniciatíva,“ vraví františkán Jablonský.

Konzervatívne Slovensko

Cirkevný právnik Róbert Brtko zasa hovorí, že s príchodom Benedikta XVI. sa výrazne nezmenil vzťah pápeža k Slovensku. Vidí skôr kontinuitu. „Slovenská cirkev je svojou podstatou dosť konzervatívna,“ vraví Brtko. Pápež je podľa neho podobne „zástancom konzervatívneho smeru“.

Najväčšia zmena: diecézy

Jednou z najväčších zmien počas pontifikátu Benedikta XVI. v katolíckej cirkvi na Slovensku bola reorganizácia diecéz v roku 2008. Územné aj kompetenčné prerozdelenie Slovenska, ktoré prinieslo aj rozdelenie Bratislavsko-trnavskej arcidiecézy a oslabenie arcibiskupa Jána Sokola. Brtko s Majerčákom by však jeho úlohu pri tejto zmene neprečenovali. „Pokiaľ by neprišlo rozhodnutie zo Slovenska, také niečo by sa nerobilo,“ myslí si Majerčák. „V prvom rade to bola záležitosť slovenskej partikulárnej cirkvi.“ Keby však bol pápež proti, reorganizáciu by nedovolil, dodáva Brtko.

K Jánovi Pavlovi II. mali Slováci bližšie, lebo bol Slovan. Tomáš Majerčák, cirkevný právnik

Anketa

Ako reagujete na predčasnú rezignáciu pápeža Benedikta XVI.?

Giorgio Napolitano, taliansky prezident Pápež ukázal výnimočnú odvalu a výnimočný zmysel pre zodpovednosť.

Mario Monti, taliansky premiér Táto nečakaná správa mnou veľmi otriasla.

Francois Hollande, francúzsky prezident Republika vzdáva poctu pápežovi, ktorý prijal toto rozhodnutie.

Angela Merkelová, nemecká kancelárka Ako kancelárka ďakujem Benediktovi XVI. za jeho odvedenú prácu a zo srdca mu prajem do ďalších rokov všetko najlepšie.

Ronald S. Lauder, predseda Svetového židovského kongresu Počas Benediktovho pontifikátu boli katolícko-židovské vzťahy lepšie ako kedykoľvek predtým.

Justin Welby, canterburský arcibiskup Pápežovo odstúpenie beriem s ťažkým srdcom, ale s absolútnym pochopením.

Mia Farrow, herečka Dúfam, že ho nahradí o niečo progresívnejší nástupca – len si predstavte, že by to bol arcibiskup Desmond Tutu.

Nicky Davisová, hovorkyňa Siete obetí znásilnenia kňazmi Obete vítajú rezignáciu predstaviteľa cirkvi s obrovskými právomocami, ktorý urobil tak málo pre to, aby zastavil teror kňazov znásilňujúcich deti.

Federico Lombardi, hovorca Vatikánu Pápež nás všetkých prekvapil.

Ján Krempaský, SME 12/02/2013

Rehabilituje Bezáka nový pápež?!

Pre pápežom odvolaného trnavského arcibiskupa Róberta Bezáka svitla nádej, že opäť môže dostať svoj úrad. Kňaz Anton Srholec ho vidí veľmi vysoko v cirkvi, verí, že dostane príležitosť. Oveľa skromnejší je vo vyjadreniach teológ a bývalý kňaz Miroslav Kocúr. Ten Bezákovi veľkú šancu s príchodom nového pápeža na rehabilitáciu nedáva, no nevylučuje ju.

Vráti sa späť na výslnie v cirkvi arcibiskup s ľudskou tvárou Róbert Bezák? Ako prvý z otázok si ju kladú veriaci po tom, čo pápež Benedikt XVI., ktorý Bezáka odvolal, oznámil svoj odchod. Rebellujúceho trnavského arcibiskupa sa po krátkom čase vo funkcii zbavil pápež minulý rok v júli. „Musím vyjadriť moje veľké prekvapenie, pretože to, čo sa deje, nemá obdobu v dejinách cirkvi. Musím s tichosťou sledovať, ako sa bude vyvíjať

život. Nebolo by nateraz z mojej strany vôbec vhodné sa osobne vyjadrovať vzhľadom na moju osobnú situáciu,“ povedal Novému Času arcibiskup Róbert Bezák. Teológ a bývalý kňaz Miroslav Kocúr Bezákov návrat nepovažuje za pravdepodobný. Povedal, že mohlo by sa to tak stať, ak by vyšli najavo nové skutočnosti a bol by záujem o nich hovoriť. „Stať sa však môže všetko. Predvčerom nikto nepredpokladal, že pápež včera odstúpi, takže teoreticky sa to môže stať,“ povedal o návrate Bezáka späť medzi vysokých cirkevných hodnostárov Kocúr. Naopak, kňaz Anton Srholec vidí Bezáka až vo Vatikáne. „Bolo by čestné a férové, keďže on na to má, že pôjde vyššie. Bezáka už dávno mali porozumieť ako múdreho a zorientovaného v tomto svete. On sa sotva vráti

pokračovanie na str. 6

dokončenie zo str. 5

na Slovensko, ale, naopak, pôjde vyššie. On má na to, aby Slovensko reprezentoval vo vyšších štruktúrach,“ povedal Srholec. Na otázku, či by s novým pápežom mohol postúpiť až do Vatikánu, Srholec súhlasí. „Samozrejme, veď on je na to zrelý,“ dodal s tým, že vďaka Bezákovi Slovensko už pol roka rozpráva o katolíckej cirkvi. „On má život ešte pred sebou, on ešte bude veľmi veľa znamenať pre Slovensko a aj pre neho urobí,“ povedal Srholec. Cirkevný analytik Imrich Gazda hovorí, že v posledných mesiacoch

Bezák ukázal silnú vôľu čosi so svojím prípadom urobiť. „Dá sa teda očakávať, že sa pokúsi udalosti posledných mesiacov nanovo predostrieť nástupcovi Benedikta XVI. Každý biskup, aj emeritný, môže pápeža požiadať o stretnutie,“ povedal Gazda. (jgl), **Nový Čas 12/02/2013**

Pápež chcel svojím rozhodnutím obnoviť kolegiálnu mediu slovenskými biskupmi.

Róberta Bezáka odvolal Benedikt XVI. vlani v júli. Vráti nový Svätý Otec emeritnému arcibiskupovi jeho úrad?

Pápež zostane vo Vatikáne. V ústraní

Benedikt by sa mal utiahnuť do letného pápežského sídla, neskôr do kláštora.

Odstupujúci pápež by sa mal ukryť za vatikánske múry. Pre podobný prípad nejestvuje historický precedens.

Nemali na výber. Kánonické právo hovorí jasne, ak sa rímsky veľkňaz, úradujúci pápež, zriekne svojej úlohy a urobí tak slobodne a náležite to prejaví, nevyžaduje sa, aby niekto jeho postup prijal. V pondelok krátko pred obedom tak mohli zaskočení kardináli iba súhlasiť. Nemohli protestovať ani nijako kroku Benedikta XVI. zabrániť. Výnimočná situácia, ktorá sa naposledy udiala pred približne šesťsto rokmi, však bude pokračovať. A striktné kresťanské pravidlá už nehovoria, čo by budúci emeritný rímsky biskup mal robiť.

Nebude zasahovať

„Určite nezostane sám,“ tvrdí pre britský Daily Telegraph vatikánsky hovorca Federico Lombardi. „A bude mať slobodu, slobodu prichádzať a odchádzať.“ Joseph Ratzinger, súčasný pápež a bývalý nemecký prefekt Kongregácie pre náuku viery, by sa mal po svojom odstúpení 28. februára utiahnuť do pápežskej rezidencie Castel Gandolfo (na snímke SITA/AP). V letnom sídle, v maličkom mestečku asi tridsať kilometrov od Ríma strávi sede vacante, obdobie, počas ktorého nie je obsadený svätopeterský stolec. To by malo trvať krátko. Predpokladá sa, že konkláve, voľba nového pápeža, sa udeje už v polovici marca. Práve v tom čase by sa mal Ratzinger presunúť do kláštora Mater Ecclesiae za múry mestského štátu. „Ak ho budú potrebovať, bude im k dispozícii,“

hovorí pre BBC pápežov brat Georg Ratzinger. „No nebude chcieť zasahovať do náležitostí svojho nástupcu.“ Odstupujúci pápež môže mať niektoré povinnosti, predpokladá sa však, že sa utiahne do ústrania a bude sa venovať štúdiu, teológii a zrejme aj písaniu. To zároveň otvára špekulácie nad prípadmi, keď si bude Ratzinger v otázkach cirkevných doktrín myslieť niečo iné ako jeho nástupca. Vatikán však tvrdí, že takýto prípad nenastane. „Emeritný biskup nemá priamo alebo nepriamo zasahovať do úloh úradujúceho biskupa,“ povedal SME Igor Augustinič, študent kánonického práva na Viedenskej univerzite. „Má sa vyhýbať všetkému, čo by mohlo čo i len vzbudiť zdanie paralelnej autority.“

Píše sa história

V skutočnosti sa mnohé otázky riešia za pochodu. Nie je isté, aký titul bude mať Benedikt XVI., kde bude mať sídlo či ako sa bude obliekať. „Na mnohé otázky jednoducho nemáme odpoveď,“ hovorí pre Wall Street Journal odborník na kánonické právo Kurt Martens. „Dôvodom je to, že sa práve píše história.“ Emeritný rímsky biskup však stratí svoju „neomylnosť“. Pápež ako najvyšší kňaz má z pohľadu kresťanskej viery vždy pravdu. V okamihu rezignácie túto výsadu stratí.

Tomáš Prokopčák, SME 13/02/2013

Fakty - Pápež v dôchodku

- Bývať bude priamo vo Vatikáne, pravdepodobne v bývalom kláštore.

- Chce sa venovať štúdiu teológie, bude aj naďalej písať.

- Postupy svojho nástupcu by nemal komenovať.

Slovenskí veriaci netipujú

Veriaci na Slovensku sa pomaly spamätávajú z toho, že pápež Benedikt XVI. sa vzdá úradu. Mnohí z toho najprv boli rozčarovaní, ale rešpektujú ho ako rozhodnutie autority a hlavy rímskokatolíckej cirkvi. Rozhodnutie pápeža Daniela Adamoviča, veriaceho a účastníka viacerých pútí, v prvom momente trochu sklamalo. „Mám v pamäti Jána Pavla II., ktorý vydržal až do konca. Po odvolaní arcibiskupa Bezáka je to pre mňa ďalšie prekvapenie, ale ľudsky chápem, že na výkon moci je potrebných množstvo síl,“ hovorí. Jeho vieru to však nijako neovplyvní. „Pápež je len sprostredkovateľ, nie objekt viery. Verím, že konkláve zvolí takého pápeža, ktorý bude schopný pružne reagovať na tlaky smerom k cirkvi. Že to bude aktívny pápež s rozvinutými komunikačnými zručnosťami,“ dodáva katolík z Ružomberka. „Za pápeža sa modlíme, jeho nástupcu nijako netipujeme ani nerozoberáme,“ priznala Anna Mutušová z Banskej Bystrice. Niekoľkí kňazi sa priamo vyjadriť nechceli. Voľbu nového pápeža považujú vyslovene za Božiu vôľu. Správca farnosti v Bratislave Ján Čapla pápežovo rozhodnutie oznámil na svätej omši. „Povedal som veriacim, že v istom zmysle je to niečo mimoriadne, ale je to možné rozhodnutie pápeža. Niektorí starší ľudia to dovtedy možno ešte nezaregistrovali,“ povedal Čapla. S priamou reakciou veriacich sa nestretol, po skončení omše za ním neprišli. „Je to ešte príliš čerstvé, ale ľudia to berú úplne pokojne. Ani ako rozčarovanie, ani ako sklamanie. Vyzval som veriacich, aby sa za pápeža modlili, aby mohol byť pre cirkev naďalej užitočný a našiel sa za neho vhodný nástupca,“ dodal Čapla. Podľa sociologičky Márie Sunkovej bol vzťah slovenských veriacich k pápežovi vždy dobrý. A ani kauza Bezák nenarušila ich vzťah, pretože to bolo vnímané skôr ako slovenská záležitosť. Vzťah veriacich k úradu pápeža by sa nezmenil ani zvolením hlavy cirkvi s tmavou farbou pleti. „Nepostrehla som voči tomu negatívne ohlasy. Samozrejme veľa závisí aj od osobných postojov. Možno by sa to niekde mohlo dotknúť veriacich alebo kňazov, ktorí pôsobia mimo väčších stredísk takým spôsobom, že by sa čudovali. Ale veľký otras by som neočakávala,“ hovorí

Sunková. Dodáva, že cirkev už dávno vníma, že kresťanstvo v Afrike silnie, takže je logické, že by to veriaci prijali normálne.

Vyzval som veriacich, aby sa za pápeža zmohli, aby mohol byť pre cirkev naďalej užitočný a našiel sa za neho vhodný nástupca. Ján Čapla správca farnosti v Kostole Márie Pomocnice kresťanov v Bratislave. **Pravda 13/02/2013**

Insígnie zničia

Po abdikácii hlavy rímskokatolíckej cirkvi budú jeho insígnie zničené. V symbolickej zbierke je aj Rybársky prsteň, ktorý pápež používal ako pečať. Rybársky prsteň je základná insígnia pápežov. Zobrazuje podobizňu svätého Petra a meno nositeľa v latinčine. Symbolizuje pokračovanie tradície prvého pápeža, apoštola Petra, ktorý bol rybárom, a tým aj vernosť. Každý pápež dostáva pri inaugurácii svoj vlastný prsteň. Nosí ho vždy na verejnosti počas celého pontifikátu. Šperk zo zlata má obrovskú cenu z hľadiska historického a zberateľského. Rituál, pri ktorom sa prsteň zničí, siaha do dávnej minulosti. Preto sa nezachovalo veľa pápežských prsteňov. Na ničenie zlatého šperku kedysi slúžilo strieborné kladivo. Dnes sa už nepoužíva. K pápežským insígniám patrí okrem iného aj pallium – biely pás dlhý 2,6 metra vyrobený z ovčej vlny, na ktorom je vyšitých šesť krížikov. Zbierku symbolov tvorí aj mitra. Je to liturgická pokrývka, ktorá zdobí hlavy biskupov kresťanského Západu. Je zhotovená z dvoch dohora zahrotených častí. Do roku 1963 sa ňou korunovali pápeži. **(ukr), [Plus jeden deň 14/02/2013]**

K abdikácii Svätého Otca (vpravo) sa vyjadril aj jeho brat Georg Ratzinger (dolu). Novinárom povedal, že má obavy o svojho brata. „V takom vysokom veku je vždy zdravie problémom.“ Obdobie pôsobenia Benedikta XVI. na pápežskom stoli hodnotí veľmi pozitívne, ale jeho misia sa skončila. „Dôležité bolo, že cestoval, navštívil rozličné krajiny, mohol pozitívne pôsobiť na mnohých ľuďoch. Pôsobil významným spôsobom aj dovnútra cirkvi, zaoberal sa problémami vo Vatikáne, snažil sa nájsť riešenia. Boli to náročné roky, ale svojím prístupom a zaangažovanosťou to zvládol. Avšak vo veku 85

Bratislavskú katedrálu stále ničia sneh a soľ

Bariéra túto zimu chrám neochráni. Nepostavia ani dočasnú z plastu

Zvukolam pri Katedrále svätého Martina odkladajú pre technické problémy.

Bratislavskú Katedrálu svätého Martina už mala chrániť pred hlukom, špinou a posypovou soľou z cesty bariéra. Medzi chrámom a rušnou Staromestskou ulicou mala stáť už koncom minulého roku. Túto zimu to však ešte nebude. Projekt nie je zastavený, ale pribzdili ho technické riešenia ako napríklad sklon cesty, vraví Sven Šovčík, iniciátor osadenia a predseda najsilnejšieho poslaneckého klubu SDKÚ a Most-Híd. „Stále sa pracuje na projektovej dokumentácii.“ Ku katedrále plánovali postaviť aspoň provizórnu bariéru z plastu, nakoniec nebude ani tá. Dôvodom podľa Šovčíka je, že mesto nechce dať peniaze na dočasné riešenie.

Pred vodou aj hlukom

Na bledú fasádu chrámu spod kolies áut strieka roztápajúci sa sneh, voda sa dostane aj do výšky niekoľko metrov. Bariéra mala byť aj zvukolamom, navrhli ho architekti ešte v roku 2008 v rámci projektu Mestské zásahy, čiže riešenie pre verejné priestory. Zámer po piatich rokoch schválili vlani v novembri bratislavskí poslanci. Výroba diaľničného skleneného zvukolamu, ktorý navrhol architekt Tomáš Tokarčík spolu s teoretickou architektúrou Ľubicou Hustou, má stáť asi 80-tisíc eur. Peniaze na ochranu katedrály vyčlenili poslanci vo vlašajšom rozpočte. Vzali

ich z projektu plánovaných verejných toaliet, ktoré mali vzniknúť na parkovisku pod hradom Devín.

Partner na toalety

Na verejné záchody dalo mesto podľa Šovčíka vypracovať projektovú dokumentáciu. Z nej sa zistilo, že nadstavané toalety, v ktorých má fungovať aj informačné centrum, by stáli 135-tisíc eur. „Bude bariéra aj verejné toalety,“ hovorí dnes Šovčík. Tento rok na ne mestskí poslanci vyčlenili 50-tisíc eur. Peniaze by mali ísť na spodnú časť toaliet, na vrchnú chce mesto nájsť súkromného partnera. Toalety pod národnou kultúrnou pamiatkou, kam ročne chodia mnohí zahraniční turisti, nefungujú od roku 2007. Pre zlý stav ich vtedy musela zavrieť mestská časť. „Dokonca v nich prespávali bezdomovci,“ vraví starostka Devína Ľubica Kolková (pravícová koalícia). Dnes podľa nej musia turisti chodiť na WC do tamojších bufetov, hotela či reštaurácie, alebo do kričkov. Terajší projekt toaliet rieši mestská príspevková organizácia GIB, čiže Generálny investor Bratislavy. Kedy sa začne s opravami, je zatiaľ nejasné.

História - Katedrála

- pôvodne gotická stavba vznikla na mieste kostola, ktorý zbúrali v roku 1432;

- 1452 - vysvätenie lode;

- 1563 až 1830 – korunovácie uhorských panovníkov;

- 2002 - katedrála je národnou kultúrnou pamiatkou.

Lucia Tkáčiková, SME 12/02/2013

Čo bude, vie len Boh...

rokov už zavŕšil svoje životné dielo, získal si rešpekt. Nevie, či ešte vytvorí nejaké ďalšie diela, na to treba veľkú duchovnú energiu, silu, nemyslím, že ju bude mať.“ Intrigám vo Vatikáne proti svojmu bratovi neverí. „To sú rozprávky, pápež bol veľmi uznávaný, bol zvolený veľkou väčšinou a intrigy vo Vatikáne proti nemu neboli.“ Novinári Georga požiadali tiež o odkaz pre ľudí, ktorí sú smutní z jeho abdikácie. „Nastal čas, aby uvoľnil miesto pre niekoho, kto bude mať viac síl. Samozrejme, dôležité je, aby aj nový pápež dokázal zvestovať vieru. Aby ho veriaci rešpektovali.“ Georg Ratzinger si nemyslí, že nový

pápež bude čiernej pleti alebo z Latinskej Ameriky. „Som presvedčený o tom, že z týchto krajín pochádza mnoho schopných osobností, ale africkí kardináli nie sú dostatočne známi. Myslím si, že túto úlohu bude vykonávať naďalej niekto z Európy. Na záver ešte Georg zhrnul udalosti posledných dní. „Nastalo niekoľko nových vecí, prišiel nemecký pápež, a novinkou je tiež, že pápež abdikoval. To tu nebolo niekoľko storočí. Ľudia sú teraz v neistote, ale to, čo bude v budúcnosti, to vie len Pán Boh. Dúfam, že napíšete pekný článok,“ rozlúčil sa s novinármi Georg.

Šport 13/02/2013

Pápež si vybral nástupcu. Má ním byť dogmatik Scola

Rím, Bratislava - Kardinál Angelo Scola. Tak by sa mal volať nový pápež, ktorý vystrieda na čele katolíckej cirkvi Benedikta XVI. Práve 85-ročný pápež, ktorý v pondelok oznámil abdikáciu, si mal milánskeho arcibiskupa Scola (na snímke) osobne vybrať za svojho nasledovníka. „Benedikt si ho na funkciu postupne pripravoval. Na jeho mene sa zhodujú aj kardináli v Taliansku,“ povedal pre HN človek, ktorý pracuje priamo vo Vatikáne. Vymenovaniu 71-ročného Scola nahrávajú aj kroky Benedikta, ktorý ho v septembri 2011 dosadil do úradu milánskeho arcibiskupa. „Tento post je najprestížnejší v talianskej hierarchii. V minulosti chodievali milánski arcibiskupi rovno do pápežskej funkcie,“ vysvetlil pre HN expert na cirkevné právo Igor Augustinič. Scola je v kľúčových otázkach viery konzervatívnym dogmatikom, na druhej strane je však veľkým fanúšikom internetu - rád bloguje a komunikuje cez digitálne médiá. Scola je známy ostrým postojom voči antikoncepcii či potratom.

Ak by zbor kardinálov zvolil v marci za pápeža práve Scola, stal by sa po Poliakovi Jánovi Pavlovi II. a Nemcovi Benediktovi XVI. prvým Talianom v tejto funkcii po 35 rokoch. Doteraz posledným talianskym pápežom bol Pavol VI., ktorý zomrel v roku 1978. Pred ním vládli katolíckej cirkvi dlhé stáročia iba Taliani.

Fanúšik Twitteru

V prospech Scola hovoria aj vysoké pozície, ktoré počas svojej cirkevnej kariéry zastával. „Do Milána prišiel z funkcie benátskeho patriarchu,“ pripomína Augustinič. Oba posty podľa neho patria v cirkevnej hierarchii medzi najvyššie hodnotené. Priazeň Benedikta pritom vôbec nie je náhodná. So Scolom má mnoho spoločného - napríklad záľubu v moderných technológiách, najmä internete. Benedikt sa preslávil okrem iného tým, že ako prvý pápež v histórii začal blogovať na sociálnych sieťach. Pred pár mesiacmi si na Twitteri zriadil účet pod názvom @Pontifex, z ktorého posielala odkazy svojim priaznivcom. Scola išiel v tomto smere ešte ďalej. Na Twitteri bloguje podstatne častejšie a vedie si svoju vlastnú webovú stránku v anglickom, španielskom aj talianskom jazyku. Stal sa tak jedným

z najhorlivejších zástancov internetu vo Vatikáne. „Nikdy nesmieme zabudnúť, že web je nástroj na šírenie evanjelizácie. Aby sme toto poslanstvo dostali medzi ľudí, musíme využívať všetky vhodné prostriedky vrátane internetu,“ povedal vlni v rozhovore pre server romereports.com. Pápež a milánsky arcibiskup majú spoločnú aj bohatú vedeckú činnosť. Scola počas svojej kariéry napísal viac ako 50 kníh. Je tiež spoluautorom ďalších vyše 150 akademických publikácií zaoberajúcich sa rodinou, globalizáciou a politikou. V roku 2004 zakladal nadáciu Oáza, ktorej cieľom je zblížovanie medzi kresťanstvom a islamom. Kardinálovi Scolovi dávajú šancu aj stávkové kancelárie, ktoré ho zaradili medzi top favoritov pápežskej voľby.

Favorit bookmakerov

Úspešný stávkujúci by napríklad od írskych spoločností Paddy Power za každé vloženie euro získal štyri eurá. Rovnaký kurz má síce aj ďalší favorit Peter Turkson z Ghany. Kým čierneho kardinála Turksona však favorizovali bookmakeri v pondelok krátko po oznámení Benediktovej abdikácie, Scolove šance začali prudko rásť po správach, ktoré včera začali prichádzať priamo z Vatikánu.

Pavel Novotný, HN 13/02/2013

Čo má za sebou kardinál Scola po štúdiách vo Francúzsku, Švajčiarsku či Nemecku začal v roku 1986 pracovať pre Rímsku kúriu ako konzultant Kongregácie pre náuku viery, ktorú v tom čase viedol súčasný pápež Benedikt XVI. zakladal akademický inštitút Studium Generale Marcianum, ktorý má pomôcť žiakom základných a stredných škôl pred začiatkom univerzitného štúdia teológie je zakladateľom nadácie Oasis a rovnomenných novín, ktoré vychádzajú v taliančine, angličtine, francúzštine, arabčine a jazyku urdu. Cieľom je zblížovanie medzi kresťanmi a moslimami od roku 2002 pôsobil ako benátsky patriarcha v roku 2003 vstúpil do zboru kardinálov 9. septembra 2011 ho Benedikt XVI. vymenoval za milánskeho arcibiskupa, čo je najprestížnejší post v talianskej cirkevnej hierarchii

Pápež Benedikt XVI. (vľavo) bol blízkym spolupracovníkom kardinála Scola už v čase, keď šéfoval mocnej Kongregácii pre náuku viery.

Sprisahanie či rakovina?

O príčinách pápežovho odstúpenia sa vedú špekulácie:

Správa o rezignácii pápeža Benedikta XVI. dostala do nemého úžasu celý svet. Skutočne rezignoval preto, že na tento úrad už nestačil? Záhada okolo jeho odchodu necháva priestor pre rôzne špekulácie. Najnovšie vyšli na povrch správy o rakovine, sprisahaní či dokonca vražednom komplote.

Kde je pravda? V oficiálnom oznámení Josepha Ratzingera (85) odznelo, že naňho dolieha vysoký vek a na pápežskú funkciu sa už necíti. Bola to však vskutku staroba, ktorá mu podlomila kolená? Poľské médiá vidia za jeho odstúpením rakovinu, ktorá mu má nahlodávať zdravie už niekoľko rokov. Zvesti o nej priniesli už v roku 2006. Pápež však liečbu údajne odmieta. Málo známe boli aj jeho problémy so srdcom. „Benediktovi XVI. pred časom voperovali kardiostimulátor,“ potvrdil včera hovorca Vatikánu Federico Lombardi. Stalo sa tak v tajnosti na rímskej klinike.

Chceli ho zavraždiť?

V šoku zostali poslucháči prejavu kardinála Palerma Paola Romea v Číne. Rozhovoril sa o sprisahaní znepríatelených kardinálov vo Vatikáne. Podľa neho mal byť pápež najneskôr do vlnajšieho novembra zavraždený. V septembri si Ratzinger posvietil aj na vatikánsku banku. Nasadil experta na pranie špinavých peňazí, aby v nej odhalil machinácie. Tým si mal Ratzinger narobiť veľa nepriateľov. V januári zablokovala Talianska národná banka platobné terminály vo Vatikáne, čím znemožnila platby kreditnými a debetnými kartami. Potrestala tak Vatikán za netransparentnosť pri finančných operáciách. (ukr)

Nechcel byť pápežom

Joseph Ratzinger sa vôbec nechcel stať pápežom. Počas konkláve sa modlil, aby ho nezvolili. Benedikt XV I. sa s týmto neskôr zdôveril nemeckým pútnikom. Vo chvíli, keď sa črtala jasná prevaha hlasov v jeho prospech, podal mu jeden z kardinálov lístok so správou. Stálo v nej, že on sám kázal o Kristovi vyzývajúceho Petra, aby ho nasledoval, hoci ten tak urobiť nechcel. Proti ustanoveniu

za pontifika bol dokonca aj jeho brat Georg, ktorý sa vyjadril, že pre „nie veľmi stabilný zdravotný stav“ mali radšej zvoliť niekoho mladšieho.

PÁPEŽ BENEDIKT: Treba za jeho nečakaným odchodom hľadať niečo viac než len zdravotné komplikácie?

BOŽIE ZNAMENIE?: Do Baziliky sv. Petra udrél v pondelok večer blesk. **Plus jeden deň 13/02/2013**

Srdečne vítam pútnikov zo Slovenska!

Audiencia plná emócií! Dva dni po tom, ako Benedikt XVI. oznámil svoje rozhodnutie odstúpiť z Petrovho stolca, sa vo Vatikáne konala pravidelná audiencia. Zúčastnili sa jej aj desiatky Slovákov, ktorí prišli niekoľkými autobusmi. Pápež sa im dokonca prihovril v ich rodnej reči.

Na audiencii sa vo Vatikáne zúčastnilo približne 9-tisíc ľudí, ktorí Benedikta XVI. privítali búrlivým potleskom. Na úvod audiencie Svätý Otec zopakoval dôvody, ktoré ho viedli k jeho rozhodnutiu. Uviedol, že sa rozhodol odstúpiť „slobodne a pre dobro cirkvi“. Keď sa o niekoľko minút prihovárал veriacim, z jeho úst zaznela aj slovenčina. „Srdečne vítam pútnikov zo Slovenska, osobitne zástupcov kresťanských laických hnutí a združení, ako aj Matice slovenskej. Bratia a sestry, pôstna doba nás pozýva na obetovanie cez modlitbu, konanie skutkov milosrdenstva a počúvanie Božieho slova. Na také prežívanie pôstu udeľujem apoštolské požehnanie vám i vašim drahým,“ povedal odstupujúci pápež. Počas týchto slov sa v dave zdvihlo niekoľko slovenských vlajok. Medzi zopár šťastlivcami, ktorí sa včera s hlavou rímskokatolíckej cirkvi stretli aj osobne, bol šéf Matice slovenskej Marián Tkáč. Novému Času prezradil, že účasť na audiencii začali vybavovať ešte pred rokom. Vtedy nikto netušil, že Benedikt XVI. oznámi svoju rezignáciu. „Minulý rok sme naplánovali, že tento rok, približne v deň smrti svätého Cyrila, čo je 14. február, urobí Mati-

Gavenda: Pápeža tmavej pleti ľudia prijmu

Vo farnosti v Devíne už odsľúžili svätú omšu za súčasného aj za budúceho pápeža. Ak by sa ním stal Afričan, bol by to nezvyk, miestny farár Marián Gavenda si však myslí, že by ho veriaci prijali bez problémov. Bývalý hovorca Konferencie biskupov Slovenska a exšéfredaktor Katolíckych novín dodáva, že slovenskí veriaci by sa určite potešili, ak by nový pápež navštívil Slovensko.

Môžu slovenskí veriaci vnímať osobnosť pápeža inak, ak by bol tmavej pleti?

Podstatu pápeža, ktorý je pastierom, veriaci z náboženského významu prijmu bez problémov. Ľudsky je to určite nezvyk. Trošku to trvá, lebo je to niečo, čo tu nebolo ako v prípade kňazov z Afriky. Ale treba si uvedomiť, že v Európe žije iba časť katolíkov. Ak by bol zvolený černocho, Afričania si povedia „to je náš“. Pre nich to bude bližšie. Aj v Taliansku majú veľa kňazov tmavej pleti a veľmi rýchlo si na nich zvykli a berú ich ako svojich. Po tej podstatnej stránke by to problém nebol.

V čom by mal byť nový pápež iný ako Benedikt XVI.?

Terajší pápež od svojho nástupcu očakáva dobrú psychickú aj fyzickú kondíciu. Čaká, že bude mladší a bude viac vládcať. Očakávaní v rámci cirkvi je veľa a sú veľmi rôznorodé. Niektorí by chceli návrat k tradícii, mnohí experimenty. Sú tu aj očakávania mnohých krajín, sociálny aspekt. Pápež všetkým potrebám nikdy nevyhovie. Veriaci z náboženského pohľadu to berú tak, že ten, koho kardináli vyberú, je

chcený od Boha. Napriek všetkým limitom, ktoré má každý človek, bude on viesť cirkev a prispeje tým, čím prispieť môže.

Čo od neho očakávajú slovenskí veriaci?

Naši ľudia by sa potešili, keby znova navštívil Slovensko. Je to malá krajina a predchodca súčasného pápeža tu bol trikrát, čo je úplne neštandardné. Treba mať aj nadhľad, nemôžeme čakať, že hneď príde. Možno sa to stane a východná spiritualita bude preňho prioritou. Dôležitá je aj blízkosť pápeža k evanjeliu. Čím je mu bližšie, tým je bližšia aj k ľuďom. Bolo by dobré, aby bral evanjelium ako normu a ostatné priniesie život.

Čo podľa vás zanechá cirkvi Benedikt XVI.?

Keď som bol posledný rok v Ríme, kúsok od miesta, kde som býval, mal úrad ešte ako kardinál. Štvrtky chodil slúžiť omšu, spolu s ním sme raňajkovali. Vždy si sadal tam, kde bolo voľné miesto. Nebolo badať, že by mal iné správanie preto, že bol kardinál. Nebola tam žiadna výnimočnosť, ale obyčajnosť v dobrom slova zmysle. Prekladal som jeho desať kníh. Prekladateľ sa musí vžiť do myslenia, nestačí len poznať jazyk. Myslím si, že práve to bol jeho prínos pre cirkev. V chaose, keď sa veľa predstiera, sa vyznal. Vedel predvídať, vyvodzovať dôsledky. Aj keď odstúpi, cirkvi to všetko zostáva. Na jeho špecifickom prínose sa nič nemení. Diela sú napísané, kto sa chce zorientovať, má k nim prístup.

**Eva Okoličániová
Pravda 13/02/2013**

ca slovenská púť do Ríma. Keďže Konferencia biskupov Slovenska ide neskôr, dohodli sme sa s gréckokatolíckym biskupom Rusnákom. Už predtým mal dohodu s nejakým kresťanským spoločenstvom, takže prišlo niekoľko autobusov zo Slovenska, zhodou okolností niekoľko dní po tom, ako pápež oznámil, že končí,“ prezradil Tkáč. Ten to rok totiž Matica slovenská, ktorá vznikla na 1 000-ročné výročie príchodu sv. Cyrila a Metoda, oslavuje svoje 150. narodeniny. „Bol to vynikajúci

pocit, lebo ešte asi nikdy nepovedal slová Matica slovenská. Daroval som mu vlastnou rukou namaľovaný obraz, ktorý sa volá Benedikt XVI. na Slovensku. Aj keď na Slovensku nebol, tak na mojom obraze je pod hradom Devín,“ dodal Tkáč. Okrem toho dostal Svätý Otec aj fujaru. Benedikt XVI. v pondelok prekvapujúco oznámil, že na Petrovom stolci skončí 28. februára o ôsmej hodine večer. Po 15. marci sa v konkláve začne voliť jeho nástupca. (ms), **Nový Čas 14/02/2013**

Modlite sa za mňa, prosil pápež

Rozhodol som sa slobodne. S týmito slovami sa pápež Benedikt XVI. prihovoril veriaciim. Včera vystúpil na verejnosti po prvý raz, odkedy je známe, že koncom februára opustí svoj úrad. Hlava katolíckej cirkvi odslúžila pravdepodobne poslednú veľkú omšu. Agentúra Reuters uviedla, že sa mala pôvodne konať v menšom kostole, ale Vatikán sa ju rozhodol presunúť do Baziliky sv. Petra. Ešte pred omšou sa na generálnej audiencii zišlo podľa prítomných médií asi osemtisíc ľudí. „Rozhodol som sa úplne slobodne pre dobro cirkvi po tom, čo som sa dlho modlil a spytaval si svedomie pred Bohom. Modlite sa za mňa, za cirkev, za budúceho pápeža,“ citoval Reuters odkaz Benedikta XVI. veriaciim. Audienciu podľa denníka New York Times niekoľko ráz prerušil potlesk. Pápež, ktorý ako príčinu odstúpenia uviedol to, že ho opúšťajú sily, vraj vyzeral v dobrej kondícii a hovoril pevným hlasom. Rozhodnutie o tom, kto bude novým pápežom, urobí konkláve asi v druhej polovici marca. Vtedy zasadne zbor kardinálov, ktorý určí nástupcu Benedikta XVI. Podľa agentúry AFP to potvrdil hovorca Vatikánu Federico Lombardi.

Čo si myslí Benedikt XVI.

„Konkláve sa nemôže stretnúť pred 15. marcom. Očakávame, že sa začne 15., 16., 17., 18. alebo 19.,“ uviedol Lombardi. Kým sa svet dozvie, kto bude novým pápežom, špekulácie budú rásť s blížiacim sa dňom konkláve. Benedikt XVI. sice končí, ale dá sa predpokladať, že má predstavu o svojom nástupcovi. „Pravdepodobne však nepoužije svoj vplyv priamo. Teda nepovie, koho by mali zvoliť,“ hovorí o odchádzajúcom pápežovi Steven Avella, americký expert na dejiny náboženstva na jezuitskej Marquetteovej univerzite. „Jeho myšlienky a to, akých kardinálov favorizuje, však budú voliteľom známe. Verejne povedia: Buď vôľa Tvoja. Za kulisami však bude zúriť boj o moc,“ povedal Avella pre Pravdu. „Som presvedčený, že Benedikt XVI. má jasnú predstavu, kto by ho mal nahradiť. V tomto zmysle by mohli mať nádejní uchádzači predstavu, kto má lepšie šance. Benedikt XVI. samotný nebude hlasovať. Do úradu však uviedol 67 kardinálov. Tí mu niečo dlhujú a uznávajú rovnaké konzervatívne hodnoty ako on,“ uviedol pre Pravdu

aj Gezim Alpion, odborník na náboženské otázky z univerzity v britskom Birminghame. Podľa Avella však do voľby nového pápeža zasiahne aj fakt, že ten súčasný neumrel, ale rezignoval. „Nebude pohreb, ktorý by bolo potrebné naplánovať, zúčastníť sa ho a uzavrieť ho. Takéto rituály dávali kardinálom čas na stretnutie, diskusie a hľadanie konsenzu o novom pápežovi. Debaty sa teraz asi uskutočnia telefonicky, mailom a cez prostredníkov. Predpokladám, že volitelia budú mať určitú predstavu, keď sa vo Vatikáne stretne konkláve,“ vysvetľuje expert.

Kvalifikácia na pápeža

Avella tiež pripomína, že medzi kardinálmi sú nezhody. „Časť preferuje Benediktovu vojnu s modernosťou a žiada pokračovanie tejto politiky. Iní zase požadujú, aby sa pápežom stal niekto z tretieho sveta. Má to byť akýsi znak toho, že na týchto cirkvách záleží. Nie som si však istý, či sú to dobré princípy pre voľbu pápeža. Mal by to byť niekto so zmyslom pre administratívu, ovládajúci viaceré jazyky a so solídnym a moderným teologickým vzdelaním,“ opísal odborník kvalifikovaného kandidáta. „Pápež určite nepovie ani slovo k procesu volieb,“ reagoval pre agentúra AP Lombardi. „Žiadnym spôsobom sa do toho nebude miešať.“ Hoci Benedikt XVI. nezomrel, s predmetmi spojenými s jeho úradom naloží Vatikán podľa zaužívaných zvykov. Preto aj zničia jeho zlatý prsteň, známy aj ako Rybárov prsteň. Vo Vatikáne tiež riešia otázku, ako budú Benedikta XVI. oslovovať, keď už pápežom nebude. Mohlo by to byť rímsky emeritný biskup. Podľa Lombardiho nie je jasné, či sa nejakým spôsobom zapojí do života vo Vatikáne. Brat hlavy katolíckej cirkvi Georg Ratzinger pre nemecké médiá uviedol, že bývalý pápež bude len v úzadí. Pravdepodobne už nebude ani písať. Benedikt sa po rezignácii utiahne do rezidencie v Castel Gandolfo. Neskôr bude bývať v budove, kde predtým žili mníšky. Je to hneď pri kláštore na severe vatikánskych záhrad. Štvorposchodový dom v posledných mesiacoch prerábali. Či to bolo preto, že si ho Benedikt zvolil už dávno, Vatikán nepotvrdil. Lombardi však pre New York Times uviedol, že na pápežovom rozhodnutí rezignovať sa podieľali aj náročné cesty na Kubu

a do Mexika, ktoré absolvoval vlani. „Načasovanie oznámenia rezignácie je zaujímavé. Práve pred pôstnym veľkonočným obdobím. Možno sa pozrel do kalendára, povedal sebe a Bohu, že už nemá energiu, aby to zvládol, a tiež Svätý týždeň. Všetky verejné ceremónie sú vyčerpávajúce,“ uviedol pre agentúru AP Chester Gillis, profesor teológie na Georgetownskej univerzite vo Washingtone.

Kľúčové udalosti pontifikátu Benedikta XVI.

- 19. apríl 2005: Konkláve zvolilo kardinála Josepha Ratzingera za 264. nástupcu svätého Petra - a vodcu 1,2 miliardy katolíkov na celom svete. 78-ročný Ratzinger prijal meno Benedikt XVI.

- November 2006: Bezprecedentné bezpečnostné opatrenia sprevádzali jeho návštevu Turecka, kde sa modlil po boku veľkého muftiho Cagrica v istanbulskej Modrej mešite.

- Máj 2007: Vydal prvý zväzok trilógie o Ježišovi Nazaretskom.

- Október 2007: Vo Vatikáne blahorečil 498 mučeníkov zo španielskej občianskej vojny (bol to rekordný počet).

- Apríl 2008: Počas návštevy USA sa stretol s obeťami sexuálneho zneužívania z Bostonskej arcidiecézy.

- Júl 2008: V Austrálii sa zúčastnil na Svetových dňoch mládeže. V historickom prejave sa ospravedlnil detským obeťami sexuálneho zneužívania v radoch cirkvi.

- December 2008: V posolstve k Rímskej kúrii hovoril o rodovej odlišnosti medzi mužmi a ženami, pričom žiadal, aby sa rešpektoval tento stav, ktorý je výsledkom Božieho stvorenia.

- Január 2009: Spustil internetový kanál Vatikánu na YouTube.

- Marec 2009: Znovu poukázal na problematický postoj cirkvi ku kondómom. Počas cesty do Afriky povedal, že prezervatívy nie sú odpoveďou na boj proti šíreniu aids.

- Máj 2009: Navštívil Jordánsko, Izrael a palestínske územia, kde odsúdil popieranie holokaustu a vyzval na spoluprácu medzi Palestínčanmi a Izraelčanmi.

- November 2009: Podpísal apoštolickú konštitúciu Anglicanorum Coetibus, ktorá uľahčil prestupy anglikánov do katolíckej cirkvi.

- Apríl 2010: Čelil podozreniu,

že ako kardinál v roku 1985 bol zodpovedný za zdržiavanie krokov cirkvi proti jednému kňazovi usvedčenému z pedofílie.

- Máj 2012: Pápežov komorník bol zatknutý za vynášanie dokumentov o korupcii vo Vatikáne. Benedikt XVI. ho neskôr omilostil.

- December 2012: Vyhlásil, že manželstvo treba ochraňovať pred chybým výkladom.

- 11. február 2013: Pápež Benedikt XVI. oznámil, že 28. februára abdikuje.

Andrej Matišák, Miloslav Surgoš
Pravda 14/02/2013

Joseph Ratzinger má rád vtipy

Slovenský kňaz Marián Gavenda, kňaz z Devína, osobne poznal Benedikta XVI. a týždenníku PLUS 7 DNÍ porozprával o jeho odstúpení.

Stretli ste sa so súčasným pápežom? Ako na vás zapôsobil? Poznal som ho z čias pred voľbou. Počas môjho posledného roku v Ríme mával v našej malej komunite vo štvrtok ráno omšu a po nej raňajky. Bol veľmi skromný, vôbec nebolo cítiť, že je niekým iným než my, pri raňajkách si sadol, kde bolo miesto. Žiadna obsluha, nalial si z termosky kávu a pripojil sa k jedlu i rozhovoru, o čom práve za stolom išla reč. Zapojil som sa nejednou svojou typickou anekdotkou, na ktorej sa srdečne zasmial. Ako bude jeho odstúpenie technicky prebiehať? Jednoducho – 28. februára o 20. hodine pápež odíde do Castel Gandolfa a nastane situácia sede vacante, teda uprázdnený stolec, na ktorú sú presné pravidlá. Riadenie cirkvi v tomto medziobdobí je v rukách dekana kardinálskeho zboru. Bude môcť voliť nástupcu? Nie, čo je úplne unikátne. Prvýkrát sa bude aj on, tak ako my všetci, pozerat' na voľbu nového pápeža v televízii. Odstúpením padajú všetky jeho pápežské právomoci. Je to úplne rovnaká situácia ako pri voľbe nového prezidenta. Predchádzajúcemu patrí patričná úcta, ale už nemá žiaden podiel na vykonávaní funkcie svojho nástupcu. Ako budú odstupujúceho pápeža oslovovať? Prináleží mu niečo ako dôchodok? O Benedikta XVI. bude kompletne postarané. Ako ho budeme oslovovať, to ešte zrejme nie je rozhodnuté. Podľa mňa sa táto otázka tiež vo Vatikáne marián gavenda rieši.

(onuf), Plus jeden deň 15/02/2013

Stredovek trvá

„Hľa, ako zúria nepriatelia tvoji, a tí, čo ťa nenávidia, zdvíhajú hlavy... Podte, praví, vyhladíme ich z počtu národov.“ Na tento dobrácky žal sa vo svojej encyklike Humanum Genus odvolával v roku 1884 pápež Lev XIII. A na túto encykliku sa odvolávajú novodobí vyhánajúci diabla z rozpočtu a spoločnosti SR. Uznávam, citát je vytrhnutý z kontextu. Priblížim teda stav vecí ďalším výrokom zo stránky Inštitútu Leva XIII.: „Pokolenie ľudské sa rozdelilo na dva tábory, stojace v ostrom protiklade. Prvý sa neustále snaží o pravdu a cnosť (kultúra života). Je to pravá Cirkev Ježiša Krista. Druhý tábor je kráľovstvo Satanovo (kultúra smrti), odmietajúc Boží zákon, konajúc bez Boha a často aj proti Bohu. Želáme si, aby bolo vašou úlohou strhnúť masku slobodomurárstvu (kultúre smrti) a tak odhaliť jeho pravú tvár.“ A inštitút, aby naplnil odkaz svojho patróna, bez bázne a hany odhaľuje. Štúdiou Rozpočet Úradu vlády SR na podporu kultúry smrti poukazuje na financovanie „Iobistických skupín kultúry smrti“, farižejsky zabúdajúc na míny na vlastnom dvorčeku. Na mušku si opäť berie, citujem (a zívam nudou) potratovú politiku, feminizmus a gender mainstreaming, LGBTI politiku a sexualizáciu mládeže. Stredovek sa neskončil, stredovek trvá. Slobodomurári, čarodejnice, sodomiti, vyhladiť všetko z počtu národov. Kde som to už počula? Nie, obviňovať inštitút z lásky k všetkým svojim bližným, to by som si naozaj nedovolila. Asi netreba vysvetľovať, že priatelia inkvizičného žehu volajú po zrušení dotácií určených na ochra-

nu ľudských práv a rodovej rovnosti. Agendy, zakotvenej nielen v Programom vyhlásení vlády SR, ale aj v prioritách Európskej únie, ktorej sme (našťastie) súčasťou. Pre Inštitút Leva XIII. je určite povzbudzujúce, že jeho priority a priority tých, čo zatracuje, sa vo svojej finančnej podstate zhodujú. Napríklad také nulové výdaje pre „homosexuálnu loby“. Ľudom, pre ktorých táto obávaná loby pracuje, postačí zrovnoprávnenie so zvyškom spoločnosti. A je vymalované, už ani cent pre homoloby! A výdaje na feminizmus? To je, žiaľ, ešte beh na dlhú patriarchálnu trať. Jedno je však isté, ruže k MDŽ dávno prestali stačiť, pán premiér. A ešte jedna drobnosť. Štátny rozpočet by pomohlo zresuscitovať legislatívne ozdravenie podnikateľského a spolu s ním aj filantropického prostredia. Organizácie, a to všetky, nielen tie ľudskoprávne, by potom „na betón“ nepotrebovali toľko peňazí zo spoločnej kasy. To všetko je v silách súčasnej vlády. Rovnako ako odstrihnúť od vreciek všetkých daňových poplatníkov nespravodlivú podporu heterosexuálnej loby v podobe neprehľadného financovania katolíckej cirkvi. Mimochodom, je dojmavé, ako chlapcom a dievčatám od Leva XIII. záleží na spravodlivom štátnom rozpočte. Iste preto radi podporia aj snahu o zrušenie štátnej podpory rímskokatolíckej cirkvi. Ktorá je, nalejme si čistého omšového, rádovo o desiatky miliónov eur vyššia ako podpora akejkoľvek inej mimovládky. Lebo veď nič proti nikomu, ale prečo aj za moje? Hana Fábry, Pravda 14/02/2013

Možný nástupca pápeža o kríze v cirkvi

Juhoafriický 71-ročný kardinál Wilfrid Fox Napier, ktorý je považovaný za jedného z možných nástupcov Benedikta XVI., uviedol včera pre taliansky denník La Stampa, že katolícka cirkev je v hlbokkej kríze a potrebuje nového pápeža, ktorý ju duchovne obnoví. Tiež predpovedal, že marcové konkláve bude trvať dlhšie ako to posledné, ktoré bolo ukončené za dva dni. „Nemyslím si, že biely dym uvidíme tentoraz tak rýchlo,“ skonštatoval. Napier ďalej povedal, že nebude posudzovať kandidátov na nástupcu Benedikta XVI. podľa toho, odkiaľ pochádza-

jú. Napriek tomu však naznačil, že „rovnováha“ v cirkvi sa presunula na južnú hemisféru, kde v súčasnosti žije väčšina katolíkov. Za rozhodujúci faktor u budúceho Svätého otca pritom považuje múdrosť a energiu, „aby mohol čeliť výzvam, ktoré čakajú na cirkev v každom kúte sveta“. Cirkevné inštitúcie by podľa jeho názoru tiež mali pomáhať evanjelizácii, a nie ju spomaľovať. „Príliš často budíme vo vonkajšom svete dojem konfrontácií a kariérizmu skôr než služby veriacim,“ vyjadril sa kriticky kardinál.

PETER DODEK, Šport 15/02/2013

Nový pápež? Mám spiatočnú letenku

Český kardinál DOMINIK DUKA bude voliť nového pápeža. Myslí si, že na Veľkú noc už bude známe jeho meno. Politici chvália ľudský rozmer rezignácie pápeža.

Mení sa niečo v cirkvi?

„Rezignácia skutočne nemá tradíciu. Podstatne sa však zmenila práca pápeža. Pred 50 rokmi vybavoval rozsiahlu korešpondenciu, dnes sa od neho očakáva, aby reagoval ihneď. Často cestuje po svete. Všetko je zrýchlené, náročnejšie, pracuje sa pod väčším stresom. Keby človek mal možnosť pokojne si sadnúť, napísať niečo rozvážne, tak by nebola polovica dnes známych problémov. Všade je heslo: teraz a hneď! To zanecháva na ľuďoch následky.“

Neoslabí rezignácia Katolícku cirkev?

„Nemyslím si to. Počet katolíkov sa za posledných 50 rokov zdvojnásobil, je nás 1,2 miliardy. Kedysi to bola cirkev s európskou prevahou. Dnes je to inak. Problémy afrického kardinála nie sú rovnaké ako v strednej Európe. Nebude to oslabenie, ale cirkev bude musieť urobiť krok k dezintegrácii.“

Existuje dogma o pápežskej neomylnosti. Predsa i pápež sa môže myliť, nie?

„Otázka neomylnosti pápeža vznikla vo veľmi napätom čase v polovici 19. storočia. Bola priemyselná revolúcia, objavili sa celkom nové odbory. Pápež ako osoba je samozrejme omylný. Neomylnosť sa týka situácie, keď hovorí ako najvyšší pastier o viere a mravoch.“

Budete jedným zo 118 kardinálov, čo zvolia pápeža. Pripravujete sa na to?

„Samozrejme, že vám nepoviem, koho budem voliť, o tom ešte len premýšľam.“

Kandidátom môžete byť aj vy.

„Kupujem si spiatočnú letenku.“

Pápež musí byť zvolený dvojtretinovou väčšinou. Vytvárajú sa nejaké aliancie?

„Je to zakázané, ale postupom ďalších kôl hlasovania vás to vedie k tomu, aby ste nehlasovali pre niekoho, kto nemá šancu.“

Na záverečnú verejnú omšu ho priviezli!

VATIKÁN - Bazilika sv. Petra včera praskala vo švíkoch. Na záverečnú verejnú svätú omšu Benedikta XVI. prišli tisícky veriacich. Na Námestí sv. Petra sa už dlhé hodiny predtým vlnil dlhý „ľudský had“. Po začiatku obradov však viditeľ-

ne zoslabnutého pápeža museli do centra chrámu opäť priviezť na vozíku. Ten už v závere svojho pontifikátu používal aj Ján Pavol II., no aj Benedikta XVI. na ňom už niekoľkokrát presúvali.

(pol), Nový Čas 14/02/2013

Šéfa ÚPN zvolila aj opozícia

Parlament na tretí pokus zvolil šéfa Ústavu pamäti národa. Ondrej Krajňák získal 105 hlasov. Marián Gula navrhnutý KDH a osvojený aj SDKÚ a Mostom-Híd, dostal len osemnásť hlasov. Ani predseda poslaneckého klubu KDH Pavol Hrušovský, ktorý Gulu navrhol, nechcel povedať, ako v tajnej voľbe hlasoval. „Považujem za víťazstvo zdravého rozumu, že bol zvolený predseda správnej rady. Obaja boli dobrými kandidátmi. Ústav treba sfunkčnit' a vyriešiť zložité personálne problémy, ktoré degradujú úroveň ústavu,“ povedal Hrušovský. Spokojná bola s nadstraníckym kandidátom aj predsedníčka poslaneckého klubu Smeru Jana Laššáková.

Chce sto dní

Až ústavná väčšina hlasov požešla aj Krajňáka, včera však ešte nechcel poskytovať podrobnejšie rozhovory. Hovorí, že s protikandidátom Gulom má „rovnaké zmýšľanie a ciele“. Za svoju výhodu považuje, že postupoval cez najsilnejšiu stranu. Na to, či v ústave nechá pracovať svojho predchodcu Ivana Petranského alebo bývalého člena komunistickej strany a historika Jána Bobáka, odpovedať nechce. „Minimálne sto dní počkám, kým budem riešiť personálne otázky.“ Gula si myslí, že Bobák by mal z ústavu odísť. Podľa vyhlásenia Nadácie Jána Langoša by Bobák v čase Langošovho vedenia nemohol prejsť ani vrátnicou ústavu. „Pracoval ako lektor v Ústave marxizmu-leninizmu ÚV KSS, bol dlhé roky komunistickým funkcionárom na pôde Matice slovenskej

a po revolúcii sa stal nacionalistom a obhajcom slovenského fašizmu.“

Svätopluka schvaľuje

Smer svojho predchádzajúceho kandidáta Juraja Kalinu stiahol potom, čo skritizoval slovenský štát a sochu Svätopluka pred Bratislavským hradom za to, že ju zneužívajú extrémisti. Krajňák so sochou nemá problém a o slovenskom štáte povedal, že prezident Tiso niesol politickú zodpovednosť za deportácie Židov zo Slovenska. Krajňáka za riaditeľa navrhol krídlo Smeru, ktoré sa postavilo krátko pred voľbou proti Kalinovi. Úlohou ústavu je skúmať obdobie fašizmu aj komunizmu. Sprístupňuje dokumenty prenasledovaným aj verejnosti a môže podávať podnety na prokuratúru pre zločiny, ktoré sa vtedy stali. Ústav založil Ján Langoš, ktorý v roku 2006 zahynul pri dopravnej nehode.

Monika Tódová, SME 14/02/2013

Fakty - Ondrej Krajňák

- vyštudoval pedagogiku, teológiu a žurnalistiku, má 50 rokov,
- v ÚPN pracuje od roku 2004, bol vedúcim projektu Oral history,
- nakrútil viac dokumentov, ako Prežili sme gulag, Spomienky na november, Sviečková manifestácia,
- predtým sa venoval aj tvorbe pre deti,
- je členom Rady Konferencie biskupov Slovenska pre vedu, vzdelanie a kultúru,
- je členom Konfederácie politických väzňov, jeho otca väznili za prejav na pohrebe biskupa Vojtašáka.

Ako rýchlo by mohol byť nový pápež zvolený?

„Pomerne rýchlo, na Veľkú

noc ho už budeme podľa mňa mať.“

Viliam Buchert, SME 15/02/2013